

SHELL DIALA S5 BD TRANSFORMER OIL

Protecting Environmentally Sensitive Locations

As electricity demand continues to grow, power generation is expanding into diverse and often ecologically sensitive locations. For transformers positioned in these sites, ensuring a high standard of environmental protection is crucial.

Shell Diala S5 BD is a high performance, readily biodegradable transformer oil, ideal for operations where both reliability and sustainability are priorities.

BIODEGRADABILITY

Biodegradability is increasingly important across a range of sectors, including offshore wind and solar energy, where sustainability credentials are in greater demand to meet regulatory requirements. Formulated with sulfur-free CTL technology, Shell Diala S5 BD transformer oil meets and exceeds the IEC 60296 Ed5 (2020) specification [Type A]* and is readily biodegradable, surpassing the requirements of the OECD 301B test. **Shell Diala S5 BD** offers sustainable performance without compromise.

Shell Diala S5 BD is readily biodegradable based on OECD301 B Test.

OFFSHORE

Offshore wind experienced the highest growth in record in 2019, with global capacity increasing by 6.1GW*. As the number of wind turbines operating offshore increases, thriving marine habitats develop around them. Using a biodegradable transformer oil, such as **Shell Diala S5 BD**, lessens the impact on the environment in case of an unexpected leak.

A biológiailag könnyen lebomló gas-to-liquid technológiájú Shell Diala S5 BD bemutatása

Fehér Tamás

Orbico Hungary Kft.

műszaki tanácsadó

2022.05.05.

Diala S5 BD innovation pack, restricted for Orbico Webinar

4 November 2020

AZ ENERGIA SEKTORBAN felmerülő KIHÍVÁSOK

**ENERGIA
ÁTMENET ÉS A
DECENTRA-
LIZÁCIÓ
NÖVEKEDÉESE**

**NÖVEKEDŐ
KERESLET ÉS
E-MOBILITÁS**

**ÖKOLÓGIAILAG
ÉRZÉKENY
KÖRNYEZET**

**EXTRÉM
KÖRÜLMÉNYEK**

**KÖRKÖRÖS
GAZDASÁG**

**ÖREGEDŐ
INFRASTRUK-
TÚRA ÉS
FELÚJÍTÁS**

A Shell klímacéljai

Vezető szerep és
növekedés az
energiarendszer
átalakítása során

**Nettó
szénlábnyomra
vonatkozó
célkitűzés (1,5
°C)**

**Nettó zéró
kibocsátású
energetikai vállalattá
válni 2050-re vagy
előbb**

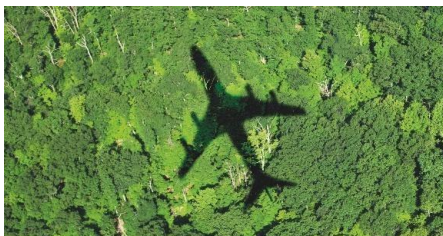

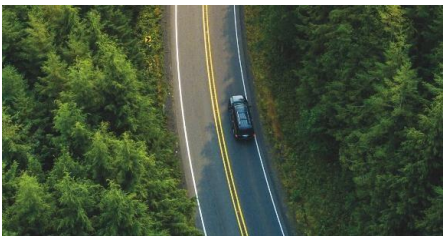

**Nettó zéró
kibocsátás a
saját
tevékenységek
tekintetében**

**Partnerség az
energiafelhasználás
szén-dioxid-
mentesítésében**

Növekedni az energiarendszer átalakítása során – nincs egyetlen üdvözítő megoldás

RETAIL	LUBRICANTS AVIATION	BITUMEN	SULPHUR CHEMICALS	COMMERCIAL FUELS GAS	LNG	PIPELINE
KIBOCSÁTÁS ELKERÜLÉSE 		KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSE 		KIBOCSÁTÁS ELLENSÚLYOZÁSA 		
ELEKTROMOS TÖLTŐ PONTOK* 		BIOÜZEMANYAGOK & BIOKOMPOZENSEK 		SZÉN-DIOXID SEMLEGES TERMÉKEK¹ 		
HYDROGÉN* 		ALACSONYABB KÁROSANYAG- KIBOCSÁTÁSÚ ÜZEMANYAG- OK 				
ELEKTROMOS SZIVATTYÚS REPÜLŐGÉP ÜZEMANYAG- TÖLTŐ RENDSZER* 		ÜZEMANYAG HATÉKONY- SÁG 		ALACSONY HŐMÉRSÉKLETŰ TERMÉKEK 		
MEGÚJULÓ ENERGIÁK 		0W OLAJOK 				
		LNG CARGO 				
		KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG 				

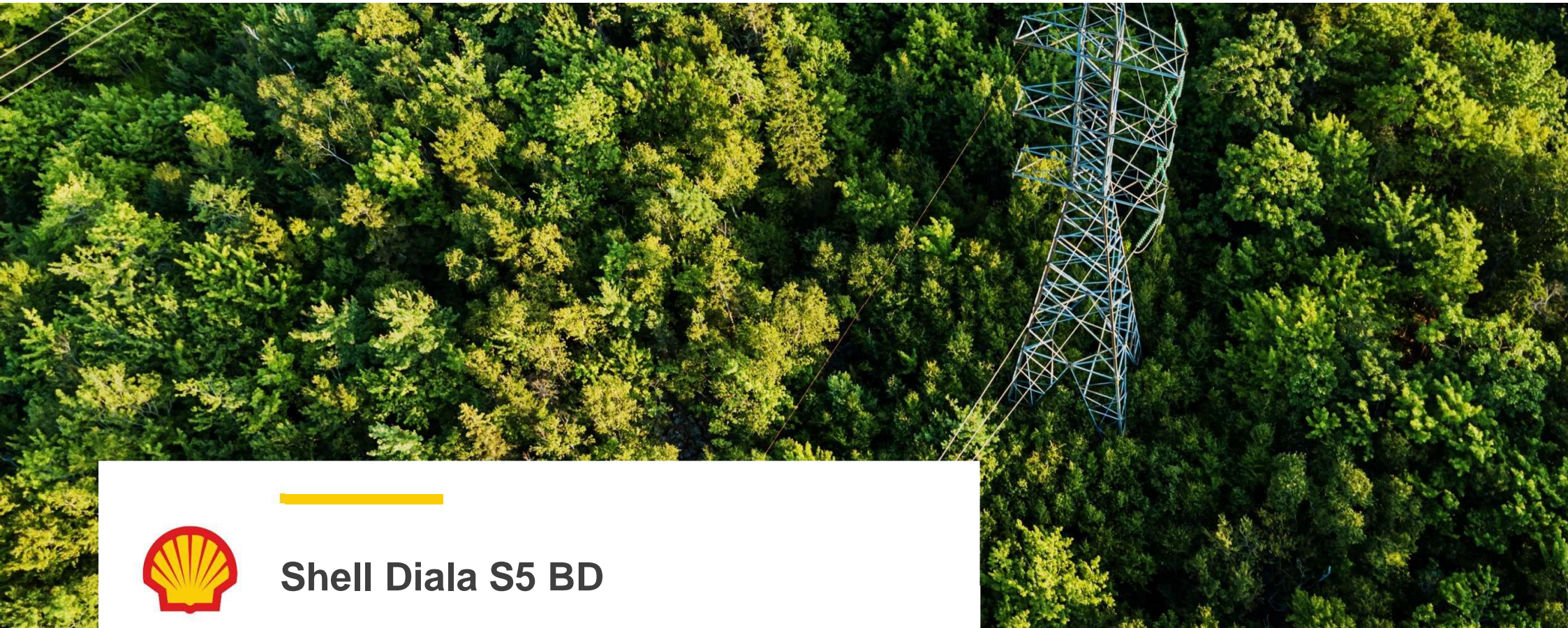
*Megújuló energiaforrás esetén

¹ A „szén-dioxid semleges” „szén-dioxid ellensúlyozása” és „szén-dioxid kompenzálása” kifejezések nem szigorú műszaki értelemben értendők. A Shell azon vállalását tükrözik, hogy az üzemanyagok gyártásával, szállításával és felhasználásával összefüggésben keletkező szén-dioxidnak megfelelő mennyiségű szén-dioxid kerüljön kivonásra a légkörből egy természet-alapú folyamat vagy az erdőirtás elkerülésével megtakarított kibocsátás nyomán.

Karbon semleges termékeink

Személygépjárművek	Szállítmányozás	Ipar	Erőművek	Szélerőművek
Helix Hybrid 0W-20	Rimula R6 LM 10W-40	Naturelle S2 Hydraulic Fluid 46	Mysella S5 N	Tellus S4 VX 32
Helix Ultra 0W-40 SNPlus	Rimula R6 LME 5W-30	Omala S4 GXV	Mysella S6 N	Gadus S5 T460 1.5
Helix Ultra A5/B5 0W-30	Rimula R6 LME Plus 5W-30	Omala S4 WE	Mysella S7 N Ultra	Gadus S2 OGH 0/00
Helix Ultra ECT 0W-30	Rimula R6 M 10W-40	Tellus S4 VE	Mysella S5 S 40	Gadus S4 OG Multi-Season
Helix Ultra ECT C2 C3 0W-30	Rimula R6 ME 5W-30	Morlina S4 B	Mysella S6 SM 40	Gadus S4 OGXX
Helix Ultra Prof AF-L 0W-30	Rimula R6 MS 10W-40	Naturelle Grease S5 V120	Diala S5 BD	Gadus S5 V100 2
Helix Ultra Prof AJ-L 0W-20	Rimula Ultra 5W-30			Gadus S5 V110KP 1
Helix Ultra Prof AP-L 0W-30	Rimula Ultra E Plus 5W-30			Omala S3 Wind
Helix Ultra Prof AR-L 0W-20				Omala S3 Wind 320
Helix Ultra Prof AR-L RN17 0W-20				Rhodina BBZ
Helix Ultra Prof AS-L 0W-20				
Helix Ultra Prof AT-L 0W-30				
Helix Ultra Prof AV-L 0W-20				
Helix Ultra SNPlus 0W-20				

* A pirossal jelzett termékek a magyar portfólióba még nem kerültek bevezetésre, de igény esetén lehetőség van rá

Shell Diala S5 BD

A Shell legújabb innovációja a transzformátorolajok területén

SPECIÁLIS KÖVETELMÉNYEK A TRANSZFORMÁTOR OLAJOKNÁL

Hidegfolyási tulajdonságok

- Alacsony dermedéspont: minimum – 50°C
- Nagyon alacsony hidegindítási, feszültség alá helyezési hőmérséklet (LCSET – 40°C)

Miért?

- Fenntartja a jó folyási tulajdonságokat (viszkozitás) alacsony hőmérsékleten
- Hol?
- Sarkvidéki / hideg éghajlati területek – pl. Kanada, Skandinávia, magas hegyi téli körülmények

Környezetvédelmileg érzékeny területek

- Biológiailag könnyen lebomlik $\geq 60\%$ OECD 301B tesztben
  - Nem ártalmas a vízi élővilágra
- Miért?
- Minimálisan csökkenti váratlanul a környezetvédelmileg érzékeny helyekre kerülő olaj hatásait
- Hol?
- Olyan transzformátorok helyszíneik, melyek közel található természetvédelmi területhez és/vagy nyílt vízhez, kikötőkhöz, stb.

Kevésbé gyúlékony

- Tűzbiztonsági követelmények és K1, K2 vagy K3 osztály
  - Magas gyulladáspont és lobbanáspont
- Miért?
- Biztonságosabb kezelés és tárolás
- Hol?
- Alagutak, aluljárók, metró, vasutak, szélturbinák, stb.

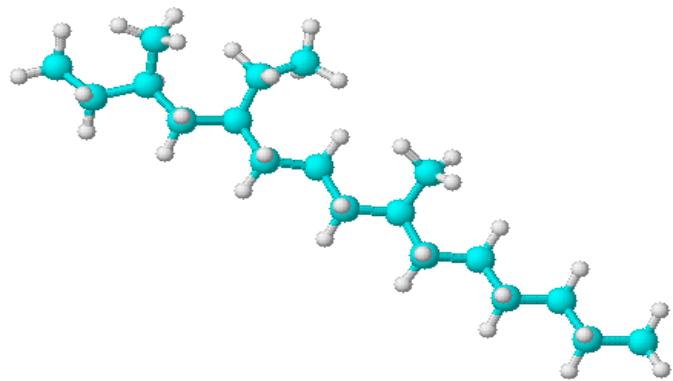
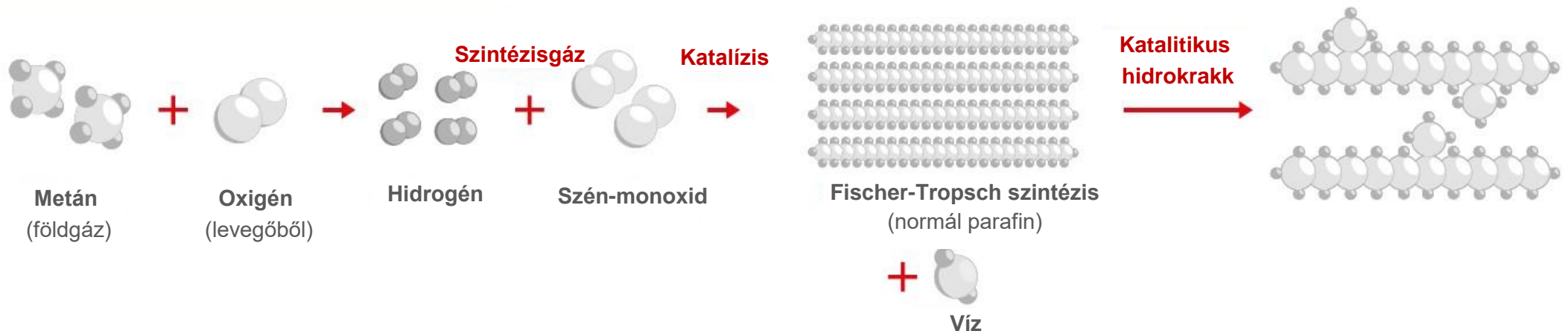

MI IS A SHELL GAS TO LIQUID (LGT) TECHNOLÓGIÁJA ?

1. LÉPÉS: GÁZKÉPZÉS

2. LÉPÉS: SZINTÉZIS

2. LÉPÉS: FINOMÍTÁS

- Nincs szennyeződés
- Kiváló antioxidánsokra való reakció
- Szűk molekulahossz eloszlás
- Hagyományos olajhoz képest jobban biodegradálható

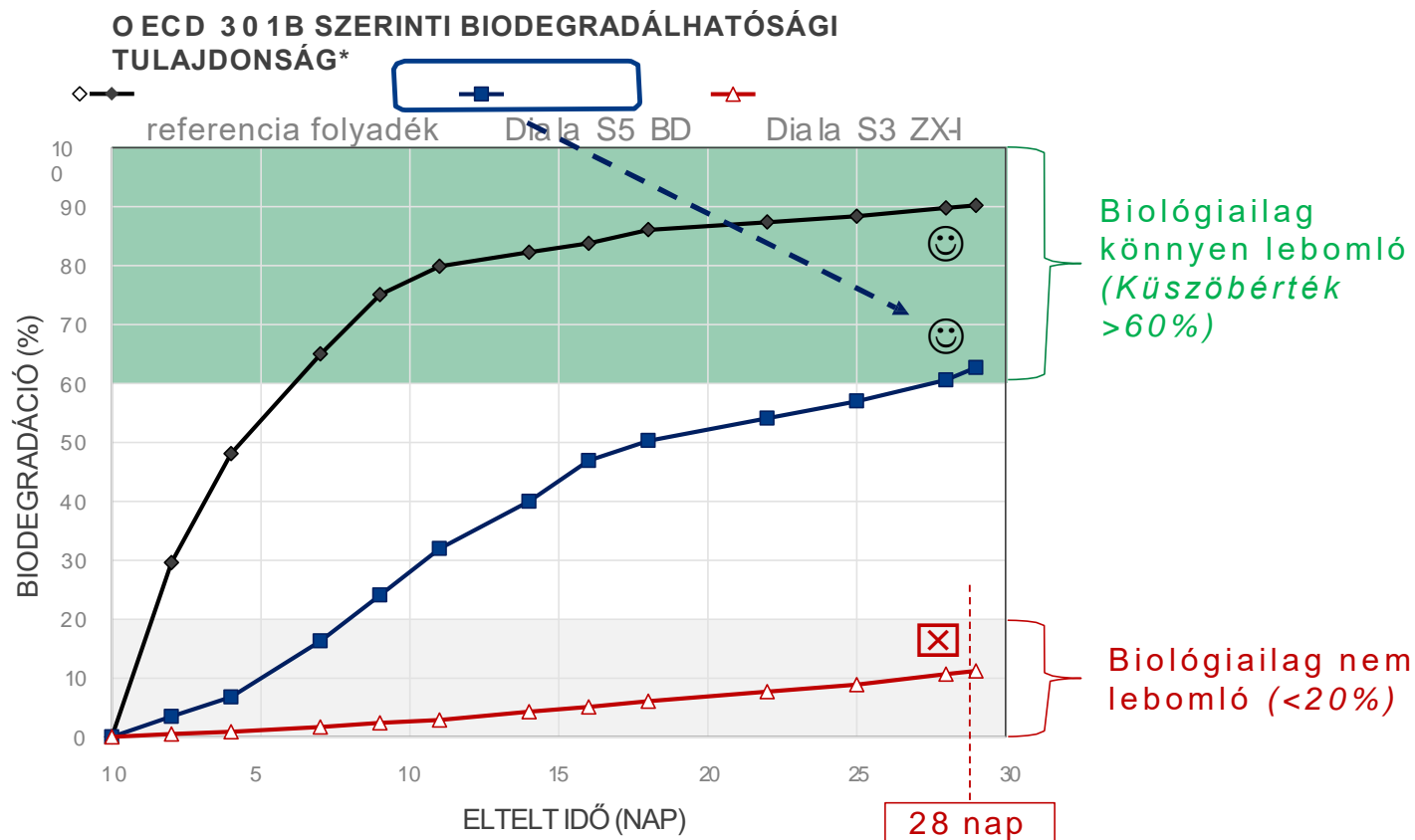
Nagyobb megbízhatóság és robusztusabb teljesítmény

Még egységesebb DGA eredmények

40 éves kutatás, fejlesztés, beruházás és megszerzett tapasztalat eredménye a Shell GTL technológiája

Az új Diala S5 BD és a biodegradációs tesztek

* a tesztet független laboratórium végezte

- Észter folyadék (szintetikus/természetes)
- Speciálisan szintetizált szénhidrogén készítmény, pl. Shell Diala S5 BD

hagyományosan ásvány alapú szigetelőolajoknak (pl. nafténes) limitált, jellemzően 10 – 20% közötti a biodegradációs képessége

01 Az energiaszállítás sokkal több munkát követel **Nagy- illetve változó terhelés** alatt.

02 **Környezetvédelmileg érzékeny területeken** való üzemelés, ahol a szabályozási követelmények fontosak.

05 Egyre több traszformátor fog üzemelni nagy igénybevételű, távoli területeken, pl. **sarkvidéki körülmények** közt

06 Ahogy az ipar fejlődik, új **normákat** rendszeresítenek, melyeket **figyelembe** kell venni.

HELYI követelmények

Környezetvédelmileg érzékeny területek

- Biológiailag könnyen lebomlik
  - Nem ártalmas a vízi élővilágra
- Miért?
- Minimálisan csökkenti váratlanul a környezetvédelmileg érzékeny helyekre kerülő olaj hatásait
- Hol?
- Olyan transzformátorok, melyek közel található természetvédelmi területhez, nyílt vízhez, kikötőkhöz, stb.

Tulajdonság	Mértékegység	IEC 60296 Ed5 (Type A)	Diala S5 BD *
Átütési feszültség, (kezelés után)	kV	70	> 75
Iszap (oxidációs teszt után)	m%	≤ 0,05	0,005
Savtartalom (oxidációs teszt után)	mgKOH/g	≤ 0,3	0,01
Sűrűség (20°C-on)	kg/m ³	≤ 895	816
Lobbanáspont	°C	135	161
Viszkozitás (40°C-on)	mm ² /s	≤ 12	7,4
Viszkozitás (-30°C-on)	mm ² /s	≤ 1.800	300
Viszkozitás (-40°C-on)	mm ² /s	≤ 2.500	≤ 1000
Dermedéspont	°C	≤ - 40	- 51 / - 54
Biodegradálódik		n/a	Könyven
Kéntartalom	ppm	≤ 500	< 1

Hidegfolyási tulajdonságok

- Alacsony dermedéspont: minimum – 50°C
  - Nagyon alacsony hidegindítási, feszültség alá helyezési hőmérséklet (LCSET – 40°C)
- Miért?
- Fenntartja a jó folyási tulajdonságokat (viszkozitás) alacsony hőmérsékleten
- Hol?
- Sarkvidéki / hideg éghajlati területek – pl. Kanada, Skandinávia, stb.

(*) 2020 júniusban először gyártott termékek teszteredményei

01 Az energiaszállítás sokkal több munkát követel Nagy- illetve változó terhelés alatt.

05 Egyre több traszformátor fog üzemelni nagy igénybevételű, távoli területeken, pl. sarkvidéki körülmények közt

A piacon elérhető traszformátor folyadékok összehasonlítása (tipikus adathalmazok)

TULAJDONSÁG	MÉRTÉK- EGYSÉG	IEC 60296 Ed5 (Type A)	HAGYOMÁNYOSAN NAFTÉNES	Diala S5 BD *	Szintetikus ÉSZTER	Természetes ÉSZTER
SŰRŰSÉG (20°C-on)	kg/m ³	≤ 895	877	816	968	920
Viszkozitás (40°C-on)	mm ² /s		8	7,4	30	32
Viszkozitás (- 30°C-on)	mm ² /s	≤ 1.800	800	300	4.000	Szilárd
Viszkozitás (- 40°C-on)	mm ² /s	≤ 2.500	≤ 2.500	≤ 1000	33.000	Szilárd
Dermedéspont	°C	≤ - 40	-54 / - 60	- 51 / - 54	- 57 / - 60	- 21

**JÓ FOLYÁSI
TULAJDONSÁGOK
SZÉLES
HŐMÉRSÉKLET
TARTOMÁNYBAN**

**ALACSONY
VISZKOZITÁS**

Könnyebb olajáramlás a nyílásokon és a hűtőcsatomákon

**ALACSONY HIDEGINDÍTÁSI,
FESZÜLTÉG ALÁ
HELYEZÉSI HŐMÉRSÉKLET**

Hideg teleken is biztosítja a biztonságos hidegindítást
(észter határértékek @ -20°C)

**MAGASABB
ÜZEMI HŐMÉRSÉKLET**

Az alacsonyabb viszkozitás miatt gyorsabb a hőelvonás
és jobb a hűtés

01 Az energiaszállítás sokkal több munkát követel **Nagy-** illetve **változó terhelés** alatt.

06 Ahogy az ipar fejlődik, új **normákat** rendszeresítenek, melyeket **figyelembe** kell venni.

MEGBÍZHATÓ VÉDELEM

TESZT	MÉRTÉK- EGYSÉG	SZABVÁNY	IEC 60296 Ed5 (Type A)	Diala S4 ZX-I	Diala S5 BD, TIPIKUS ADATOK *	SZINTETIKUS ÉSZTER
Átütési feszültség Kezelés előtt	kV	IEC 60156	30	60	47	40 – 50
Átütési feszültség Kezelés után	kV	IEC 60156	70	> 75	> 75	72
Korozív kén, ezüstcsíkos teszt 120°C		DIN 51353	nem korrozív	nem korrozív	nem korrozív	nem korrozív
Potenciálisan korrozív kén		IEC 62535	nem korrozív	nem korrozív	nem korrozív	nem korrozív

(*) 2020 júniusban először gyártott termékek teszteredményei

ERŐTELJES ÜZEMI TULAJDONSÁGOK

Magas átütési feszültség; 75 kV felett kezelés után

Biztosítja a jó elektromos szigetelést

ERŐTELJES VÉDELEM A KORRÓZIÓVAL SZEMBEN

Teljesíti az ezüst és réz kén korróziós teszt legújabb verzióját

Minimálisra csökkenti a Cu-S korrózió és a megbízhatatlan üzemelés kockázatát

KISEBB SŰRŰSÉG, SÚLYBÓL EREDŐ ELŐNYÖK

TESZT	MÉRTÉK- EGYSÉG	SZABVÁNY	IEC 60296 Ed5 (Type A)	HAGYOMÁNYOS NAFTÉNES	Diala S5 BD tipikus adatok	SZINTETIKUS ÉSZTER	TERMÉSZETES ÉSZTER
Sűrűség	kg/m ³	ISO 12185	20°C ≤ 895	877	816	968	920
Sűrűség összehasonlítás				107%	100%	116%	111%
A túlsúly más folyadékokat terhel (pl. észterek/ hagyományos olaj)				7%		16%	11%

Kisebb a sűrűsége a hagyományos transzformátor-olajokkal és észter termékekkel összehasonlítva

A Diala S5 BD használatával kevesebb kg-nyi mennyiség szükséges a transzformátor feltöltéséhez a hagyományos és észter folyadékokkal összehasonlítva

Közvetlen költségmegtakarítás származik a mennyiségből, közvetett megtakarítás a szállítási költségekből, potenciális megtakarítás a felépítésből

Összegzés - Shell Dia la S5 BD folyadék tulajdonságok/jellemzők (*tipikus adatok)

TULAJDONSÁG	EGYSÉG	SZABVÁNY	IEC 60296 Ed5 (Type A)	Diala S5 BD*	(*) 2020 júniusban először gyártott termékek teszteredményei
Átütési feszültség (kezelés után)	kV	IEC 60156	70	> 75	☑ Jó elektromos szigetelés
Iszap (oxidációs teszt utáni)	m%	IEC 61125	≤ 0,05	0,005	☑ Alacsony iszap, kisebb kockázat
Savtartalom (oxidációs teszt utáni)	mgKOH/g	IEC 61125	≤ 0,3	0,01	☑ Erős öregedéssel szembeni ellenállás; hosszú olajélettartam
Sűrűség (20°C-on)	kg/dm ³		≤ 895	816	☑ Alacsony tömeg / felépítésből eredő költségmegtakarítás
Viszkozitás (40°C-on)	mm ² /s	ISO 4104		7,4	☑ Alacsony viszkozitás és jó hűtési tulajdonság
Viszkozitás (- 30°C-on)	mm ² /s	ISO 3104	≤ 1.800	300	☑ Kevésbé vastag, könnyen folyik alacsony hőmérsékleten
Viszkozitás (- 40°C-on)	mm ² /s		≤ 2.500	≤ 1000	☑ Alacsony hidegindítási, feszültség alá helyezési hőmérséklet -40°C
Dermedéspont	°C	ISO 3016	≤ - 40	-51	☑ Sarkvidéki területek
Lobbanáspont	°C	ISO 2719	≥ 135	161	☑ Rendkívül magas lobbanáspont az extra biztonságért
Biodegradálható		OECD301B	n/a	Könnyen	☑ Környezetbarát folyadék

Összegzés

- A piaci adatok elemzése új termékfejlesztéseket hoz létre
  - Fenntarthatóság, környezeti hatások, biodegradálhatóság
  - Jó hidegindítási tulajdonság és hatékonyság
  - Könnyű kezelhetőség és utólagos alkalmazhatóság
- Termékfejlesztés az IEC60296 specifikáció és a jól ismert Diala GTL technológia alapján
  - Termékinnovációs út: 3 év
  - Shell - transzformátor gyártói - laboratóriumi együttműködés
- Új Diala S5 BD - megfelel a mai idők követelményeinek
  - Termékbevezetés: 2020-Q4
  - Ömlesztett, IBC és hordó

